

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ที่ส่งผลต่อพัฒนาการ และความเชื่อมั่น ในตนเองของนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนบ้านปงสหราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งเป็นแบบแผนของการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของดัชนีประสิทธิผลเปรียบเทียบ พัฒนาการ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) และเปรียบเทียบพัฒนาการ และความเชื่อมั่นในตนเองเมื่อเรียนโดยใช้ชุดการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ระหว่างกลุ่มเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ คือ ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ มาตรฐานของดัชนีประสิทธิผลพัฒนาการ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการ เรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและเปรียบเทียบ พัฒนาการและความเชื่อมั่นในตนเองเมื่อเรียนโดยใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ระหว่างกลุ่มเด็กที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มี 4 ชนิดได้แก่ 1) ชุดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) 2) แบบสังเกต พัฒนาการ 3) แบบวัดพัฒนาการด้านสติปัญญาและ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่น ในตนเอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเป็นเด็กชาย-เด็กหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ศูนย์เครือข่ายโพนสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 9 ห้องเรียน จำนวนเด็ก 204 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กชาย-เด็กหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน บ้านปงสหราษฎร์บำรุง ศูนย์เครือข่ายโพนสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มา ด้วยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองทำการสังเกตพัฒนาการ ทดสอบ พัฒนาการด้านสติปัญญา และสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้แบบ แบบสังเกตพัฒนาการ แบบวัดพัฒนาการด้านสติปัญญา และแบบ สังเกตความเชื่อมั่นในตนเอง จากนั้นดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้ ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ รวม 40 ชั่วโมง ในแต่ละแผนการจัดการ เรียนรู้มีเมื่อดำเนินการครบ 40 ชั่วโมง แล้วทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบ ชุดเดิม และแบ่งกลุ่มนักเรียนด้วยจากข้อมูลนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูแล้วนำคะแนน ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) สถิติทดสอบค่าที่ (t – test for Dependent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณร่วมทางเดียว (One-way MANCOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมทางเดียว (One-way ANCOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ที่มีต่อ พัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเองคิดเป็นร้อยละ 69.18 และ 68.00

ตามลำดับ มีค่าดัชนีประสิทธิผลรวมร้อยละ 68.72 ซึ่งมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานดัชนีประสิทธิผลที่กำหนดไว้

2. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีพัฒนาการเด็กปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันเมื่อได้เรียนโดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) พัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์รายด้าน ดังนี้

4.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน เมื่อเรียนด้วยชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ คือ ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อและแม่มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ และคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่

4.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน เมื่อเรียนด้วยชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ คือ ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อและแม่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ และคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่

การอภิปรายผล

จากการพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ที่ส่งผลต่อพัฒนาการ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนบ้านปงสหราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มีประเด็นการค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ที่ส่งผลต่อพัฒนาการ และความเชื่อมั่นในตนเองมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของดัชนีประสิทธิผลร้อยละ 50 ขึ้นไป

จากผลการวิจัยปรากฏชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานดัชนีประสิทธิผลที่ร้อยละ 68.72 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างมีลำดับและมีขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งมีการอิงแนวคิดแนวการศึกษาหลักการของการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้วยตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 8 -9) และการพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์ซึ่งเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ จะต้องมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น คำนำ คำชี้แจง เนื้อหาสาระ กิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ ขั้นตอนปฏิบัติ แบบฝึกหัด หรือแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้หรือผู้ศึกษามีความเข้าใจ สามารถนำไปใช้และดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง ได้อย่างเหมาะสมจนบรรลุวัตถุประสงค์ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งถึงจิตปัญญา เป็นการเรียนรู้ที่มีความรู้และความสุขจากกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัยและสภาพของผู้เรียน ส่วนปัญญาหมายถึง การพัฒนาความรู้ให้ออกมา

สามารถจัดการความรู้ ทั้งโดยสาระใหม่และขยายประสบการณ์เดิมให้กระจ่างชัด เกิดความเข้าใจ เกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2552, หน้า 7) ซึ่งมีพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของพียาเจท์ (Piaget) มาจากความเข้าใจและการคิดของเด็กเมื่อมีวุฒิภาวะ เป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำ 2 ประการ คือ กระบวนการซึมซับสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการของการนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วซึมซับความรู้ การจะซึมซับหรือไม่มี ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเชื่อที่มีมาก่อนด้วยเหมือนกัน ถ้าหากความรู้ใหม่สัมพันธ์กับความรู้เก่าที่มีอยู่แล้วเกิดสมดุล กรอบความรู้เดิมจะรวมความรู้ใหม่ที่ได้รับเข้าไป ซึ่งในกระบวนการนี้จะพัฒนาไปตามวัยของเด็ก ดังนั้นเมื่อนักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบจิตปัญญาจะทำให้เด็กพัฒนาการในด้านความคิด ความรู้ จึงส่งผลให้ชุดจัดประสบการณ์นี้มีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เครือมาศ แสนตรี (2555, หน้า 191-192) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีผลต่อความพึงพอใจ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย สรุปผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพโดยการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับเหมาะสมมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้นการศึกษารูปแบบการสอนโดยใช้การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เพื่อใช้ในการพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์ ซึ่งการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมองเห็น การฟัง การสัมผัส การชิมรส การดมกลิ่น เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสม การแสดงออกซึ่งความรัก ความเอาใจใส่ ความรู้สึกที่อบอุ่น และการดูแลด้านภาวะโภชนาการ การจัดการกับความเครียด การออกกำลังกาย การสอนและการพักผ่อน ล้วนมีผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการจัดประสบการณ์ที่ซ้ำ ๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิโรจน์ ลักขณาอดิศร, 2550, หน้า 5) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็ดดวง ตานวันดี (2551, หน้า 91-111) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (Brain-Based Learning) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามปกติ

โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัด
ประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงาน
ของสมองแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนนักเรียนชั้นอนุบาลที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ
89.40/85.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ที่มีต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย
และความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานของดัชนี
ประสิทธิผล

2. สมมติฐานข้อที่ 2 พัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้
โดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้
สมองเป็นฐาน (BBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัยปรากฏว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนด้วยชุด
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน
(BBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา
ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยผ่าน
การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ทั้งทางด้าน
เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ส่งผลให้ชุดการ
ประสบการณ์มีกระบวนการขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมในการปฏิบัติ
มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนุกสนาน มีแนวทางสำหรับครูผู้สอน
วางแผนและกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน จึงส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความคิด
สร้างสรรค์กับผู้เรียนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี บัวอาจ (2551, หน้า 85)
ได้พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดจิตปัญญา
เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบบูรณาการตามแนวคิดพหุปัญญาทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งทางด้านอารมณ์ จิตใจ
สังคม และสติปัญญาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ จตุพร แสงหาญ (2549, หน้า 63) ได้ศึกษาระดับพฤติกรรมชอบสังคม
ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา ผลการศึกษาพบว่า
1) พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา

ทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก และ 2) พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรม การสอนแบบจิตปัญญาสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เอรินทร แสงวงสาย (2551, หน้า 77-78) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบสุ่มจากโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งหมด 7 แยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 13 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 14 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมอง เป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทั้ง 4 ด้านเพิ่มขึ้นทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.1 โดยเฉพาะด้านสติปัญญาที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านอารมณ์จิตใจ ตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาสูงกว่านักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) สามารถพัฒนา พัฒนาการเด็กปฐมวัยในทุกด้านได้สูงกว่าก่อนเรียน

3. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการ เรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาร่วมกับ การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 รูปแบบ เข้าด้วยกัน ได้แก่ การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความรู้และความสุขจาก กิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัยและสภาพ ของผู้เรียน ส่วนปัญญา หมายถึง การพัฒนาความรู้ให้องกาม สามารถจัดการความรู้

ทั้งโดยสาระใหม่และขยายประสบการณ์เดิมให้กระจ่างชัด เกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นแนวการจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมองเห็น การฟัง การสัมผัส การชิมรส การดมกลิ่น เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสม การแสดงออกซึ่งความรัก ความเอาใจใส่ ความรู้สึกที่อบอุ่น และการดูแลด้านภาวะโภชนาการ การจัดการกับความเครียด การออกกำลังกาย การสอน และการพักผ่อนส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการจัดประสบการณ์ที่ซ้ำ ๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิโรจน์ ลักษณะอดิสร, 2550, หน้า 5) จึงทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักคณา คำก้อน (2551, หน้า 105-131) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ระหว่างการจัดการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์รวมกับการบริหาร สมองกับการจัดกิจกรรมแบบปกติโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่น ในตนเองของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์รวมกับการบริหารสมองกับการจัดกิจกรรมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองโนไชยวาน อำเภอภูซำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลปรากฏว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์รวมกับการบริหารสมอง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการบริหารสมองเป็นรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายที่ง่าย ๆ และสนุกสนานที่มีผลต่อ การทำงานของสมองทำให้สมองแข็งแรงและทำงานอย่างสมดุลกันทั้ง 2 ซีก คล่องตัว ขจัดความเครียด ทำให้จิตใจเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจเกิดความจำทั้งระยะ สั้น และระยะยาว ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้จึงเป็นเหตุผลที่ว่านักเรียนที่เรียน โดยชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมอง เป็นฐาน (BBL) มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. สมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

เมื่อได้เรียนโดยการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรม

เลี้ยงดูจากพ่อและแม่มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ และคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อและแม่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ และ คนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่

ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และศึกษาวิธีการสร้างคู่มือ จากเอกสาร ตำรา แล้วนำมาดัดแปลงสร้างชุดการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับนักเรียนปฐมวัยและเมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จึงส่งผลในการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเองมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อและแม่มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ และคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่ มีพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เครือมาศ แสนตรี (2555, หน้า 191-192) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีผลต่อความพึงพอใจ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางครอบครัวของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน เมื่อได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นเหตุผลที่ว่านักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันเมื่อเรียนโดยชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีพัฒนาการและความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นการคิด และเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาการสมองให้สอดคล้องกับวัย ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย และสามารถแทรกคุณธรรมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ เป็นต้น เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานให้กับเด็กปฐมวัยได้อีกทางหนึ่ง

1.2 ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรให้การเสริมแรงเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะการเสริมแรงทางบวกแก่กลุ่มที่มีพฤติกรรมความร่วมมือร่วมใจกันเป็นอย่างดี เช่นยกย่องชมเชย ให้รางวัล และควรชมเชยผลงานนักเรียนทุกคนและนำเสนอให้บุคคลอื่นที่เป็นบุคคล ภายนอก ได้เห็นผลงานนักเรียน เพื่อเป็นกำลังใจ อีกทั้งช่วยให้นักเรียนเห็นว่างานของตนมีค่าและครูคอยให้คำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ อยู่เสมอ

1.3 ครูผู้สอนสามารถประยุกต์สิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่นักเรียนคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ปัญหาที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน สภาพของท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมของนักเรียนมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ครูจึงควรสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการเอาใจใส่ นักเรียนขณะอยู่บ้าน ในการทบทวนบทเรียนซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์และนักเรียนมีการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ และสติปัญญา และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนปฐมวัยได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

2.2 ควรนำชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญาาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ไปทดลองใช้ในเนื้อหาอื่น หรือระดับชั้นอื่น

2.3 ควรนำตัวแปรอิสระชนิดจัดประเภท เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ ความถนัดทางการเรียนตัวแปรความวิตกกังวล การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น มาศึกษาเพื่อให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติม ในการนำไปใช้วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 ควรหาตัวแปรอิสระชนิดตัวแปรจัดกระทำ (Treatment) ตัวอื่น ๆ มาร่วมศึกษา เพื่อค้นหาตัวแปรอิสระที่จะช่วยทำให้ตัวแปรตามพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเชื่อมั่นในตนเองไม่มีความแตกต่างกัน ถึงแม้ตัวแปรอิสระชนิดจัดประเภท (การอบรมเลี้ยงดู) จะมีความแตกต่างกันก็ตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร